

ประชุมสัมมนาวิชาการ ประจำปี 2567

นวัตกรรมพืชสวนพร้อมใช้

กระเจี๊ยบเขียวพันธุ์ กวก. พิจิตร 1

ประวัติความเป็นมา

กระเจี๊ยบเขียวพันธุ์พิจิตร 1 หรือกระเจี๊ยบเขียวสายพันธุ์ KNO2-1-4 (PC5402) รวบรวมและคัดเลือกกระเจี๊ยบเขียวที่ต้านทานต่อโรคเส้นใบเหลืองจากแปลงเกษตรกร โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มจากลักษณะทางการเกษตร การคัดเลือกช่วงที่ 1-4 ปลุกคัดเลือกกระเจี๊ยบเขียวทั้ง 4 กลุ่มร่วมกับ 3-1-3-4-15-4, AR-12-2-3-25-3 และ A9-27-11-13-6-12 ซึ่งเป็นสายพันธุ์ต้านทานโรคเส้นใบเหลืองที่คัดเลือกระหว่างปี พ.ศ. 2543-2547 ในแปลงเกษตรกรที่จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีการระบาดของโรคเส้นใบเหลือง โดยมีพันธุ์พิจิตร 03 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ คัดเลือกต้นที่ไม่เป็นโรคและมีลักษณะฝักดีประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ เก็บเมล็ดจากต้นที่คัดเลือกรวมกัน ยกเว้นในการคัดเลือกช่วงที่ 1 ที่คัดเลือกทุกต้นในช่วงที่ 4 เปรียบเทียบผลผลิตเบื้องต้นกระเจี๊ยบเขียวสายพันธุ์คัด 16 สายพันธุ์ ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตรในฤดูฝน ปี พ.ศ. 2552 ส่วนการคัดเลือกช่วงที่ 5-7 แบ่งเมล็ดเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งปลุกทดสอบแบบสืบประวัติ (pedigree method) ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร เปรียบเทียบกับพันธุ์พิจิตร 03 คัดเลือกต้นที่ไม่เป็นโรคและมีลักษณะฝักเหมาะสมต่อการส่งออก ผสมตัวเองและเก็บเมล็ดแยกต้น ส่วนที่สองปลุกทดสอบความต้านทานต่อโรคเส้นใบเหลืองร่วมกับพันธุ์ พิจิตร 03 ที่แปลงเกษตรกรในจังหวัดกาญจนบุรี คัดเลือกกระเจี๊ยบเขียวไว้ 4 สายพันธุ์ ได้แก่ KN01-4-1, KN02-1-4, KN04-1-3 และ A9-27-11-13-6-12(R)-12-2 กำหนดรหัสพันธุ์เป็น PC5401, PC5402, PC5403 และ PC5404 ตามลำดับ และนำไปปลุกเปรียบเทียบผลผลิตต่อไปการเปรียบเทียบพันธุ์กระเจี๊ยบเขียวที่ต้านทานต่อโรคเส้นใบเหลืองกระเจี๊ยบเขียวสายพันธุ์คัด 8 รหัสพันธุ์ ได้แก่ KC01, KC02, KC03, KC04, PC5401, PC5402, PC5403 และ PC5404 รวมกับพันธุ์ F1-1142(การค้า) และพิจิตร 03 (อ่อนแอ) ปลุกที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร จังหวัดพิจิตร และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 3 ฤดูปลูก ระหว่างปี 2554-2555

ลักษณะประจำพันธุ์

ลำต้นตั้งตรง สีเขียวปนแดง ความสูงของต้นที่อายุ 90 วัน 174 เซนติเมตร ใบมีลักษณะ แฉก เนื้อใบสีเขียว โคนใบมีสีแดง ดอกเป็นสมบูรณ์เพศ มีกลีบดอกสีเหลือง โคนดอกสีแดง เมล็ดค่อนข้างกลม สีเทา ฝักเป็นฝักตรง ห้าเหลี่ยม มีสีเขียว อายุดอกบาน 50 เปอร์เซ็นต์ 45 วัน มีอายุเก็บเกี่ยว 50 วัน

ลักษณะเด่น

- ให้ผลผลิตได้ดีในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคเส้นใบเหลือง ผลผลิตรวม 3,817.1 กิโลกรัมต่อไร่ (3,319.1-4,155.6 กิโลกรัมต่อไร่) ผลผลิตที่ได้มาตรฐานส่งออก 2,514.9 กิโลกรัมต่อไร่ (2,051.2-3,077.9 กิโลกรัมต่อไร่)
- ฝักตรง สีเขียว ห้าเหลี่ยม และความยาวฝัก 7-12 เซนติเมตร
- เกษตรกรสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ได้

พื้นที่แนะนำ

พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลาง และภาคตะวันตก เช่น จังหวัดพิจิตร นครสวรรค์ ปทุมธานี นครปฐม และกาญจนบุรี

ข้อควรระวังหรือข้อจำกัด

การปลูกในบางสถานที่หรือบางฤดูระดับความต้านทานอาจลดน้อยกว่าปกติ จึงควรป้องกันโดยกำจัดแมลงหวี่ขาวและหลีกเลี่ยงการปลูกในแหล่งใกล้เคียงกับพืชอาศัยของเชื้อไวรัส เช่น มะเขือเทศ แตงกวา ยาสูบ ใบใหญ่ ก้างปลา ตำลึง ฝ้าย และบวบเหลี่ยม เป็นต้น

สถานะพันธุ์พืช

- พันธุ์แนะนำ รับรองเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559

หน่วยงานรับผิดชอบ

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2